

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2022/2023

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Vlastimil Ondrák
Identifikační číslo studenta: 52574992

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Historické vědy
Studijní obor: České dějiny
ID studia: 584986

Název práce: Soud krví a železem
Ukrajinský integrální nacionalismus, „banderovci“ a jejich místo v evropských dějinách

Pracoviště práce: Ústav českých dějin (21-UCD)

Jazyk práce: čeština

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.

Oponent(i): prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

doc. PhDr. Michal Šmigel'

Datum obhajoby: 17.03.2023 **Místo obhajoby:** Praha

Termín: řádný

Průběh obhajoby: Obhajoba disertační práce zahájena 9:01. Předseda vítá a představuje členy komise.

Předseda vyzívá vedoucího práce prof. Rychlíka, aby představil disertační práci studenta Vlastimila Ondráka. Prof. Rychlík představuje práci a vyzdvihuje studentovu práci s prameny, obzvláště těmi zahraničními. Dále vyzdvihuje akademickou aktivitu studenta. Prof. Rychlík upozorňuje, že text práce byl přijat do vydavatelství Academia. Prof. Rychlík hovoří o obsahové stránce práce. Předseda děkuje prof. Rychlíkovi a vyzívá studenta, aby představil svou práci.

Student Vlastimil Ondrák představuje svou disertační práci. Upozorňuje na rozsáhlost pramenné základny a vyjmenovává z jakých archivů a fondů čerpal. Student vysvětluje strukturu práce a obsahy jednotlivých kapitol. Student tvrdí, že se mu podařilo odpovědět na badatelskou otázku, ačkoliv upozorňuje, že k některým otázkám nedohledal odpovědi. Představení práce trvalo cca 5 minut. Předseda vyzval oponenty k vyjádření posudků. Přítomen pouze jeden z oponentů, prof. Stehlík. Prof. Stehlík představuje svůj posudek. Vyjadřuje se kladně k práci se zdroji i k vypořádání se s badatelskou otázkou. Velmi oceňuje vztažení tématu i k dalším národnostem a státům a vyzdvihuje některé kapitoly. Přiznává autorovi práci dobrou orientaci v tématu. Prof. Stehlík komentuje jazykovou stránku práce, upozorňuje na občasnou literárnost textu. Též kvituje doprovodný materiál a aktualizaci práce. Cca 10 minut. Otázka prof. Stehlíka:

Jak moc momentální téma žije ve veřejném prostoru? Jak se projevuje v momentálním diskurzu. Jaký je ideový odkaz po r. 1991? Předseda komise představuje posudek nepřítomného oponenta, Michal Šmigel. Ten práci považuje za zajímavou, téma za kontroverzní, ale oceňuje proniknutí do tematiky. Práci považuje za dílo originální a aktuální. Kvituje promyšlenost a naplnění cíle. Dále chválí zvládnutí heuristiky práce a důkladnost výzkumu. Lehce kritizuje metodologii práci, co se týče práce se sekundární literaturou. Dále kritizuje jazyk – jeho publicistický charakter, ale nevidí to jako zásadní problém, vyzdvihuje čtivost. Dále chválí strukturu i kompozici práce. K formální stránce nemá výhrady. Oponent má výhrady k druhé části práce – k událostem v CSR – kritizuje zanedbání některých výzkumů a publikací, obzvláště slovenských autorů, k dané tematice. Celkově ale oponent vidí přínos práce.

Otázky:

Otázka rejdů UPA – proč se jim autor vyhnul?

Podkapitoly – rejdy – rejd 1946 – prospěla by analýza propagandistického materiálu ze Slovenska – nepůsobí dobrým dojmem.

Malá reflexe akce B

Do jaké míry je možné používat pojem ukrajinští nacionalisté a kde začíná a končí jeho akceptovatelnost.

Práci celkově doporučuje k obhajobě a hodnotí studenta jako prospěl. (cca 10 minut)

Student odpovídá na otázky. Prvně na otázku prof. Stehlíka. Danou věc student nezpracoval, neboť mu to nepřišlo jako otázka historická, ale spíše jako otázka politologická. Prof. Stehlík ale upozorňuje, že někde se student aktualizace nebojí, tak proč zde to zrovna nechal bez větší pozornosti. Lehce tak kritizuje určitou nevyváženost.

Student se poté vyjadřuje se k obrazu UPA a vysvětluje jeho komplikovanost a různé pohledy, které na UPA můžou existovat. Celkově bere odkaz jako živý a nelze ho momentálně celý zachytit, byť to bere jako výzvu do budoucna.

Dále odpovídá na otázky druhého oponenta. Vyjadřuje se k nedostatkům práce, které oponent vyzdvihl. Upozorňuje, že dané informace tam má, pouze v jiné kapitole, než se oponent domnívá. Dále se vyjadřuje k nedostatkům ve zpracování některých materiálů. Upozorňuje, že je do práce nezahrnul kvůli jejich nedostatečné kvalitě a považoval je za nadbytečné. Materiály proto umístil do příloh.

Poté se též vyjadřuje k nedostatkům ve zpracování sekundární literatury. Upozorňuje, že část publikací nebyla dostupná v takovém časovém rámci, aby je stihl zpracovat před odevzdáním práce nebo naopak již byly vydané před delší dobou, a tudíž byly nedostatečné či jejich kvalita byla dle autora nízká. Dále upozorňuje, že ne všechny práce byly relevantní nebo dostupné v překladech jazyků, které autor ovládá.

Reflexe akce B – autor práce ji nepovažoval za tolik relevantní pro práci jako některé jiné události. Navíc se zde těžko kvantifikoval reálný dopad.

Na poslední otázku – ukrajinští nacionalisté – odpovídá tak, že jelikož se takto nazývali sami, tak není takový problém s užitím pojmu. Je to označení příslušníků politického směru. Problém je, když se zaměňuje s pojmy jako nacifikace nebo fašizace, neboť užití v tomto kontextu je desinterpretací.

Ještě se student vyjadřuje k výtce k metodologii. Celou metodologii neuvádí v úvodu, neboť mu kvůli rozsahu přišlo příhodnější rozvádět ji v jednotlivých kapitolách. Celkově se však jedná o klasickou práci s prameny, heuristikou a sekundární literaturou.

Předseda komise otevírá debatu.

První se ptá doc. Čechurová: Proč, když student studuje program české dějiny, měl práci, která se týká českých, československých,

dějin spíše marginálně? Proč došlo k posunu názvu a tématu práce? Student odpovídá, že jádro práce se týká dění v Československu a výzkum se odehrával z velké části v českých archivech. Přesto paní docentka není s odpovědí úplně spokojená, upozorňuje na nesoulad tématu práce s názvem a vyčítá studentovi, že dění v Československu v rámci obhajoby nepředstavil.

Dále se doptává prof. Šedivý. Vyčítá studentovi určitou míru relativizace – například zacházení s pojmem vlastenec, nacionalismus – nepoužívá to jako analytické kategorie. Dále se doptává, proč bychom se neměli na ukrajinský nacionalismus dívat jen negativně nebo jen pozitivně, jak student řekl v úvodu práce? Student upozorňuje, že vnímání banderovců je buď nekriticky negativní nebo pozitivní. Je nutné vnímat problematiku v celé šíři spektra, a to se dlouho dobu nedělo.

Do debaty zasahuje prof. Rychlík. Upozorňuje, že existuje mnoho témat, kde je vnímání buď jen negativní nebo jen pozitivní. Udává několik příkladů. Nejde o to, jak to vnímáme, ale jde o to, jaké symboly si vybíráme. Otázkou tedy je, jak ukrajinské nacionalisty máme nazývat.

Doc. Němeček se ptá, kam by student zařadil film Volyň v kontextu ukrajinského nacionalismu. Student film hodnotí, že v kontextu doby vzniku filmu, je zde snaha přiblížit se realitě. Nebere ho jako historicky přesný.

Předseda komise ukončuje debatu a přistupuje se k hlasování. Hlasování je neveřejné.

Klasifikace obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D.
Členové komise:	doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.
	doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc., CSc.
	prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.
	prof. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.
	Mgr. Miroslav Michela, Ph.D.
	prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.